

สุนทรียสามัญชน : การวิพากษ์วิจารณ์และการต่อต้านทางศิลปะ (3) – ตะวัน วัฒยา และเหยื่อความรุนแรงจากรัฐ

written by ฅนอม ซากักดี | พฤศจิกายน 25, 2021

ก่อนคำคืนพระจันทร์เสี้ยวก่อนลอยกระทง “ตะวัน วัฒยา” ได้แสดงศิลปะด้วยการวาดภาพสด (Live Painting) เพื่อสะท้อนความเจ็บปวดของยุคสมัยที่เหล่าเยาวชนถูกจับติดคุกรายวัน แคมถูกไล่ล่าโดยรัฐ แต่การแสดงผลออกแห่งเสรีภาพทางศิลปะของเขากลับถูกกล่าวหาว่า ชัดกฏหมายต้องลบข้อความทางศิลปะออก

ฅนอม ซากักดี เรื่อง

บทความนี้เป็นซีรีส์ต่อเนื่องจากชุด [สุนทรียสามัญชน : การวิพากษ์วิจารณ์และการต่อต้านทางศิลปะ](#) ซึ่งผ่านมา

แล้วสองตอน โดยปูพรมให้เห็นถึงปฏิบัติการทางศิลปะที่จัดการโดยนักเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านความไม่ชอบธรรมและต่อสู้เพื่อสิทธิ เสรีภาพประชาธิปไตยจากอำนาจการครอบงำของเงื้อมเงาเผด็จการฟาสซิสต์ที่ซ่อนรูปอยู่ในองค์กร สถาบันต่างๆ ในประเทศไทยที่พยายามกระชับรวมศูนย์อำนาจ ผูกขาด การปกครองไว้แต่เพียงผู้เดียว

การปฏิบัติการทางศิลปะจากผู้ชุมนุมเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพที่มีมาตลอด 2 ปีจนถึงปัจจุบันนี้ ด้วยการนำเสนอรูปแบบวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น กราฟิตีบนถนน การแสดงล้อเลียน ดนตรี ศิลปะการแสดงสด จากนักปฏิบัติการทางศิลปะอิสระกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Free Arts, B-Floor, ทะลุฟ้า, ประชาชนเบียร์, ราษฎรจัดรม, ราษฎรสะกิด, เครือข่ายกวีสามัญญสำนึก, LGBTQ+, art'n, เฟมินิสต์ปลดแอก, เฟมินิสต์บันเทิงศิลป์ เป็นต้น

การปฏิบัติการทางศิลปะจากกลุ่มเหล่านี้ล้วนถูกจับจ้องมองหมายจากกลไกอำนาจรัฐไม่เว้นระยะห่างแม้วินาทีเดียว บรรณาการที่เหล่านักปฏิบัติการทางศิลปะได้รับ คือ หมายเรียก หมายจับไม่เว้นแต่ละวัน ทั้งๆ ที่ การแสดงออกของนักปฏิบัติการทางศิลปะเหล่านั้นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองที่จะเรียกร้อง คัดค้าน นำเสนอกับสภาวะการคุกคาม และความอยุติธรรมที่เกิดขึ้นจากกลไกอำนาจรัฐในยุคการเปลี่ยนผ่านกระชับอำนาจนำแห่งยุคสมัยอันมืดมิดโศกวิบัติการเมืองท่าต่ำปอด

ล่าสุดเหตุการณ์การลอบบริบทการนำเสนอวาดภาพสด (Live Painting) โดย ตะวัน วัตุยา ศิลปินผู้อยู่เคียงข้างนักต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพประชาธิปไตยมายาวนาน นิทรรศการล่าสุดของเขาที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรชุด Keep in the Dark ที่ตะวันได้สะท้อนบริบทภาพลักษณ์ของนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแห่งยุคสมัย ในช่วงที่ผ่านมา เขาได้ถอดจิตวิญญาณขบถของเยาวชนคนรุ่นใหม่ลงในรูปลักษณ์รอยพู่กันที่เขาตวัดบัดป้ายอย่างฉับไวเพื่อรักษาบริบทของพื้นที่ ผู้คน กลิ่นอายของวันคืนที่รุ่มเร้า ตะวันเดินตากแดดอันร้อนระอุไปพร้อมขบวนของทะลุฟ้าบนเส้นทางสายมิตรภาพสู่มหานครและวันก่อนที่จะสลายหมู่บ้านทะลุฟ้าข้างทำเนียบรัฐบาล เขาได้ไปบันทึกรูปลักษณ์ของนักสู้ทะลุฟ้าด้วยหยาดเหงื่อราบไคลกากขี้เกลือที่ผิวกาย ดั่งหมุดหมายของการยื้อแย่งต่อรองกับอำนาจอยุติธรรม

ตำรวจเข้าสังเกตการณ์ในกิจกรรมศิลปะที่ผนังกำแพงตึกฝั่งตรงข้าม WTF Gallery and Cafe เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2564

คำคืนของวันที่ 18 พฤศจิกายน 2564 มูลนิธิผสานวัฒนธรรม Cross Cultural Foundation (CrCF) ได้จัดปฏิบัติการทางศิลปะวาดสดขึ้นที่ผนังกำแพงตึกฝั่งตรงข้าม WTF Gallery and Cafe เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของเยาวรุ่นผู้ประสบความรุนแรงในกระบวนการจับกุมของเจ้าหน้าที่ในที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นเด็ก เยาวชนและผู้ที่มาทำหน้าที่ถ่ายทอดบริบท Beauty as Truth ความงาม คือ ความจริงและความงามเสมือนตั้งความทรงจำอันรวดเร็ว คือ **ตะวัน วัตูยา (Tawan Wattuya)** ศิลปินผู้มองเห็นจิตวิญญาณของเยาวชนผู้คนขบถแห่งยุคสมัย รับรู้ และเข้าใจถึงเรือนร่างอันเจ็บปวดเมื่อถูกโอบยตี ภาพใบหน้าและดวงตาแห่งความรวดเร็ว ชมชื่น แห่งความยุติธรรมและความเหลื่อมล้ำในสังคม

ซอยสุขุมวิท 51 ที่ตั้งของ WTF Gallery Café โดยปฏิบัติการวาดภาพสดครั้งนี้จะใช้กำแพงตึกฝั่งตรงข้ามของ WTF เป็นพื้นที่รองรับบริบทของการแสดงออกจากการตวัดปิดป้ายปลายพู่กันของ **ตะวัน วัตูยา** โดยมีต้นแบบ คือ เยาวชน 4 คนที่ถูกกระทำจากกลไกอำนาจรัฐที่สิ้นเกินจนสร้างผลกระทบอย่างใหญ่หลวงในเหตุการณ์ สามเหลี่ยมดินแดงที่เดือดดาลมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2564

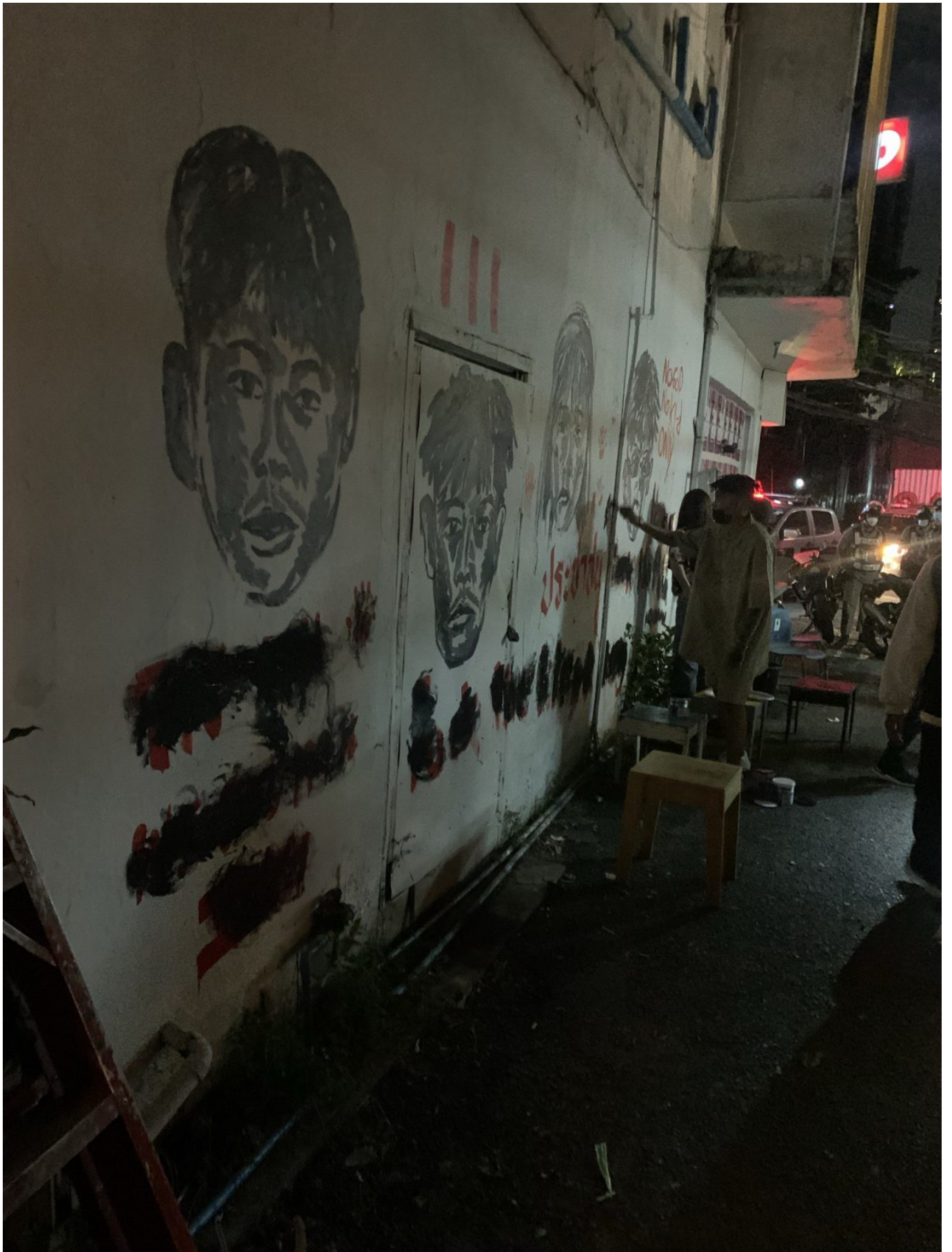
ทะเลูก๊าซ (ThaluGaz) นักสู้เยาวชนนิรนามที่เปิดพาดานภาคสนามของการต่อรองกับอำนาจเผด็จการ ฟาสซิสต์ด้วยพลุไฟ และลูกกระพอบ แต่ผลที่ได้รับกลับมาจาก อานาจอำมหิตคือ กระสุนยาง แก๊สน้ำตา การจับกุม กระต๊อบคุมขังและบาดแผลที่ยากจะเลื่อนหายจากวันเวลาที่ล่วงเลยมา....เยาวชนนิรนามจะเล่าขานเหตุการณ์ในวันนั้นเพื่อให้ตะวันสลักริ้วรอยลงบนผนังกำแพงตึกที่ขาวหม่น

ป้ายแก๊จ ตะวันเดินมาพร้อมกับอุปกรณ์ เช่น กระป๋องน้ำ กระป๋องสี ถุงพู่กัน เขาเดินสำรวจพื้นที่แผ่นผนังและตำแหน่งที่จะลงภาพของคนต้นแบบ...ไฟส่องฉาย....พลันที่ดวงอาทิตย์ลับเหลี่ยมตึกย่านสุขุมวิท – ทองหล่อ.... ตะวันดวงใหม่ได้ฉายกลางซอยสุขุมวิท 51 พร้อมกับเสียงเพลงดนตรีคลาสสิกจากเครื่อง Viola ที่บรรเลงเพลงสงครามจากทัศน นาควัชระ ดั่งเสียงซอลลาวสีบเส้นเมื่อศึกผีบุญ แต่สำหรับคำนี้มีเสียง Viola ไล่ สายผสานกับเสียงรถราที่เข้าออกในซอย ในขณะที่ปฏิบัติการวาดสดที่ต้องหยุดเพื่อหลบรถที่เข้า – ออกทำบรรยากาศของ Live Painting ในคำคืนก่อนวันล่อยกระทรวงระอุขึ้นมาเรื่อยๆ

ไม่ทราบว่าเป็นเสียง Viola ฝรั่งบรรเลงขาดหายไปตั้งแต่เมื่อไหร่ รู้แต่ว่า คนต้นแบบคนที่3 คนที่ 4 ได้ประทับรอยลงบนผนังกำแพงตึกเสร็จสิ้นและตะวันก็ได้กล่าวเชิญให้เยาวชนนิรนามทั้ง 4 มาเขียนคำความเคียดคู่กับภาพลักษณะของตัวเอง เราจึงได้เห็นคำที่ออกมาจากเยาวรุ่นเหล่านี้ เช่น ประชาชน, No God No Ki-g Only Human ในขณะที่ผู้มาร่วมงานต่างปรบมือให้กำลังใจแก่เยาวชนนิรนามและศิลปินที่มา สร้างมิติใหม่ในการปฏิบัติการทางศิลปะกลางซอย.....

แต่สถานการณ์ในคำคืนนี้ไม่ได้คลาดสายตาเจ้าหน้าที่ที่มาสังเกตการณ์ตั้งแต่จรดปลายพู่กันแรกลงบนพื้นกำแพงตึกกลไกของรัฐเหล่านั้นปล่อยให้ปฏิบัติการทางศิลปะสั้นไหลเคลื่อนไหวไปจนจบ แล้วค่อยมาสะกิด แสดงฤทธิ์เดชแห่งอำนาจ

ผู้ร่วมกิจกรรมศิลปะต้องช่วยกันลบข้อความที่ตำรวจระบุว่า เป็นข้อความหมิ่นเหม่ต่อการผิดกฎหมายออก
ซอยที่คับแคบและมืดอึดเริ่มยึดทะนันทันด้วยกลไกของรัฐที่ดาหน้าเข้ามาทั้งในและนอกเครื่องแบบ รถสายตรวจ

หลายสิบคัน เปิดไฟว๊าบๆ ปิดชอย รวากับเกิดเหตุการณ์อาชญากรรมกลางชอย ในนามของขององค์กรผู้จัด Cross Cultural Foundation (CrCF) ได้ฝสานวัฒนธรรมการต่อรองเจรจากับกลไกของรัฐเพื่อลดอุณหภูมิ ความระอุร้อน ก่อนวันเพ็ญลอยกระทงและเพื่อดำรงภาพแห่งความทรงจำในวันอันเจ็บปวดให้คงอยู่

สิ่งที่ปรากฏในช่วงสายๆ ของวันรุ่งขึ้น (19 พฤศจิกายน) ก็คือร่องรอยคำความและอักขระบนฝาผนังได้ถูกลบ กลบ ด้วยสีขาวสะอาดอ่อง เหลือไว้แต่เพียงภาพใบหน้าของเยาว์รุ่นนิรนามผู้อบด้วยแสงจันทร์ในคืนวันลอย กระทง แต่ รื้อรอยแห่งความขมขื่นและเจ็บปวดของเยาว์รุ่นแห่งทะเลแก๊ซเหล่านั้นยังฝังลึกและถูกกลบกลบทิ้ง เหมือนไม่มีอะไร เกิดขึ้นในคืนพระจันทร์เสี้ยว

ความนัยแห่งปรากฏการณ์ปฏิบัติการศิลปะวาดภาพสดของ **ตะวัน วัฒยา** ในคำคืนก่อนวันเพ็ญลอยกระทง หย่อม ย่านทองหล่อศูนย์กลางมหานครแห่งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเรื่องราวเหตุการณ์เดือดดาลดินแดงที่มีชีวิตของเด็ก เยาว์รุ่น เยาว์ชนอีกร้อยพันคนที่ไม่ถูกนับว่า เป็นสนามของนักต่อสู้เพื่อสิทธิ เสรีภาพ ประชาธิปไตย หลายคน มองด้วยสายตาว่า เป็นความรุนแรง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อข้ามคืนวันที่ 18 พฤศจิกายนที่ผ่านมา นั้นรุนแรงยิ่งกว่า เพราะเพียงถ้อยคำลีความของนักเยาว์รุ่นนิรนามสลักไว้ไม่ถึงชั่วโมงก็ถูกลบกลบชีวิต ไปแล้ว .... และไม่มีใครพูด ถึงนักต่อสู้นิรนามที่บาดเจ็บล้มตายติดคุก ติดตะรางอีกเลย

นี่คือพยานแห่งความรุนแรงก็คือกลไกของรัฐที่พยายามทุกช่องทางที่จะไม่ให้มีการบันทึกเรื่องราวความทรงจำของ ประชาชนพลเมือง องค์กรที่เกี่ยวข้องที่จัดงานครั้งนี้ได้เห็นแล้วว่าความรุนแรงไม่ได้มาจากประชาชนคนนิร นาม ...แล้วจะปกป้องการปฏิบัติการทางศิลปะไม่ให้ถูกลบกลบทิ้งได้อย่างไร ??

ขอเชิดชูความกล้าหาญ กล้าแสดงออกของเยาว์รุ่นนิรนามและนักปฏิบัติการทางศิลปะที่ต่อสู้เพื่อ สิทธิ เสรี ภาพ ประชาธิปไตยทุกคน.....

เผด็จการจงพินาศ ประชากรราษฎร์จงเจริญ ปฏิบัติการทางศิลปะจงเจริญ

หมายเหตุ: ความคิดเห็นหรือมุมมองต่างๆ ที่ปรากฏบนเว็บไซต์เดอะอีसानเรคคอร์ด เป็นข้อคิดเห็นของผู้ เขียน ซึ่งไม่ได้เป็นมุมมองหรือความคิดเห็นของกองบรรณาธิการเดอะอีसानเรคคอร์ด

อ่านเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง

[สุนทรียสามัญชน : การวิจารณ์และการต่อต้านทางศิลปะ \(1\)](#)

[สุนทรียสามัญชน : การวิจารณ์และการต่อต้านทางศิลปะ \(2\)](#)